תיובתא דרב אסי. אבל לשמואל ניחא דמלי לפרש דה"ק נתתיו לך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים ולמאי דמפרשינן לשמואל נאמן לומר פרעתיך ביני ובין עצמך במגו דלו' בעי אמר פרעתיך בפני פלוני ופלוני אתי שפיר טפי:

תיובתא דשמואל. תימה מאי קושיא דלמא נתתיו לך שלא בעדים קאמר ולהכי חייב וי"ל דשמואל הכי קאמר מתוך שיכול לומר פרעתיך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים כי אמר נמי פרעתיך ביני ובין עצמך נאמן במגו ומיהו רב פפא בסמוך ודאי ליה ליה אתי מגו דהא קאמר בסמוך לריך לפורעו בעדים ולריך לדחוק לפי' זה דפליגי רב פפא ושמואל בדברי רבי יהודה בן בתירא ועוד יש לתמוה לגמרא שהקשה לשמואל מסיפא דמתני' מכ"ל לפרש דברי שמואל כך מאחר שרב פפא ליה ליה אתי סברא לכן נראה שהמקשה משמע ליה דמפני שלריך ליתן לו בעדים משמע שלריך לברר שפרעו בעדים וקשה משמע כן בכל הסוגיא: **ורב** פפא משמיה דרבא אמר אין לריך לפורעו בעדים. אר"ח כן הלכה דהא אמר רבי אבא בגט פשוט (ב"ב דף קע.) וקיימא לן המלוה את חבירו בעדים אין לריך לפורעו בעדים וכן רבא ורמי בר חמא ס"ל הכי ברים כל הנשבעין (לקמן דף מה:):

אזל פרעיה באפי סהדי אחריני. פי' בקונטרס וזה אומר עדי שקר הם ואם תאמר ואיך נאמן לומר שמשקרין ויש לומר דכיון דאמר באפי ראובן ושמעון בעי למימר מהימנת לי כל היכא דאמרת לא פרעת עד דפרעת באפי ראובן ושמעון כדלקמן ומיהו הא דקאמר בסמוך להכי קאמר באפי ראובן ושמעון כי היכי דלא לידחייה לא אתי שפיר לפירושו דמה דימוי שייך כיון דמייתי סהדי וה"ל למימר כי היכי דלא למיפטר לי אייתי סהדי אחריני לכן נראה לר"י דמיירי דקאמר פרעתיך באפי סהדי והלכו להם למדינת הים ויש פירושים שכתוב בהן כן וגם ר"ח פירש כן:

דא אגא והא רב ששת. בדיחותא בעלמא הוא דקא מהדר ליה ולאו משום דלריך לקיים תנאו:

כל האומר לא לויתי כו'. והכי לית ליה והא דתנן למחר אמר לו הגהו לי אין לך בידי חייב וטעמא דכיון דאמר לא לוה הוי כמודה שלא פרע התם ליכא עדים דאמרי פרעו כי הכא ולהכי אכיי גופיה אית ליה בפ"ק דב"ב (דף ו. וסס) דכל האומר לא לויתי כו' כיון דליכא עדים שפרע וא"ת אמאי לא מתרלינן הכא דבוריה לא לויתי כלומר לא עמדתי בהלואתי אלא פרעתי כמו בפ' אמרו לו (כריתות יב.) גבי לא נטמאתי דמתרלינן דבוריה לא עמדתי בטומאתי אלא טבלתי ואומר ריב"א דהכא לא קאמר לא לויתי אלא להד"מ דלא שייך לתרולי ליגניה אבל בפרק הכותב (כתובות דף פח.) קשה דקאמר אבל אמרי יתמי אמר לנו אבא לא לויתי כפרעון מהם שלא בשבועה דכל האומר לא לויתי כו' ויש לומר דהאב היה יכול לטעון ולתרץ דבריו אבל ליתומים לא טענינן מילתא דלא שכיחא ועוד יש לחלק דהכא כשטוענין עליו בבית דין יש לו להשיב בענין שיפטר ואין לנו לתרץ דבריו: **בל** מילתא דלא רמיא עליה דאינש לאו אדעתיה. תימה בגט פשוט (ב"ב דף קע.) גבי עובדא דרב יצחק בר יוסף דהוה מסיק זוזי ברבי אבא דהמלוה חבירו בעדים אין כו' כי טעין ואמר פרעתי בפני פלוני ופלוני לריך לברר ויבואו פלוני ופלוני ויעידו ואמאי הא אמרינן לאו אדעתיה וי"ל דרבא סבר ליה כמ"ד דברים מ"מ כיון דזה נותן לו פרעון הוי פרעון ואין בכח הלוה לומר שלא יהיה פרעון רק פקדון: הוי מאי בעית לקיומי תנאיה זיל איתיבוהו דהא אנא ורב ששת דתנינן הלכתא וכוליה תלמודא דלפרעך

תיובתא דרב אסי? אמר לך רב אסי אנא כי אמרי היכא דמעיקרא אוזפיה בעדים דלא לדידיה הימניה, הכא הא הימניה, רב יוסף מתני הכי אמר רב יהודה אמר רב אסי: *המלוה את חבירו בעדים אינו צריך לפורעו בעדים, ואם אמר "אל תפרעני אלא בעדים" צריך לפורעו בעדים, כי אמריתה קמיה דשמואל אמר לי יכול לומר לו "פרעתיך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים", אמר לו "הן", אמר לו "אל תתנהו לי אלא בפני עדים", למחר אמר לו "תנהו לי, נתתיו לך חייב מפני שצריך ליתן לו בעדים" תיובתא דשמואל! אמר לך שמואל תנאי היא דתניא "בעדים הלויתיך בעדים פרע לי" או יתן או יביא ראיה שנתן, רבי יהודה בן בתירא אומר יכול לומר לו פרעתיך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים. *אמר רב אחא ממאי דבשעת הלואה קאי דלמא בשעת תביעה קאי והכי קאמר ליה "לאו בעדים הלויתיך בעדים היה לך לפורעני" אבל בשעת הלואה דברי הכל חייב, אמר רב פפי משמיה דרבא הלכתא המלוה את חבירו בעדים צריך לפורעו בעדים ורב פפא משמיה דרבא אמר המלוה את חבירו בעדים אין צריך לפורעו בעדים ואם אמר "אל תפרעני אלא בעדים" צריך לפורעו בעדים, ואם אמר לו "פרעתיך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים" *נאמן: סימן ראובן ושמעון דתנו הלכתא, יופי ופר"ע, פלוני ופלוני, עפצי, סטרא בהימנות א' בבי תרי: **ההוא** דא"ל לחבריה "כי פרעתין, פרעין לי באפי ראובן ושמעון אזל ופרעיה באפי תרי מעלמא, אמר אביי באפי בי תרי אמר ליה, באפי בי תרי פרעיה, אמר ליה רבא להכי קאמר ליה "באפי ראובן ושמעון" כי היכי דלא נדחייה. **ההוא** דאמר ליה לחבריה "כי פרעת לי פרעין לי באפי בי תרי דתנו הלכתא", אזל פרעיה בין דיליה לדיליה, אתניסו הנך זוזי, אתא לקמיה דרב נחמן א"ל "אין קבולי קבלתינהו מיניה דרך פקדון ואמינא ליהוי גבאי פקדון עד דמתרמו בי תרי דתנו הלכתא ומקיים תנאיה, א"ל "כיון דקא מודית דודאי שקלתינהו מיניה פרעון מעליא הוי, אי אמרת לקיומי תנאיה זיל אייתינהו דהא אנא ורב ששת דתנינא הלכתא וספרא וספרי ותוספתא וכולא גמרא **ההוא** דאמר ליה לחבריה "הב לי מאה זוזי דאוזיפתך" אמר ליה "לא היו דברים מעולם", אזל אייתי סהדי דאוזיפה ופרעיה אמר אביי מאי ניעבוד: אינהו אמרי אוזיפה, אינהו אמרי פרעיה, רבא אמר *"כל האומר "לא לויתי" כאומר "לא פרעתי" דמי **ההוא** דאמר ליה לחבריה "הב לי מאה זוזי דמסיקנא בך" א"ל "לא פרעתיך בפני פלוני ופלוני", אתו פלוני ופלוני אמרי "לא היו דברים מעולם", סבר רב ששת למימר הוחזק כפרן, אמר ליה רבא *"כל מילתא דלא רמיא עליה דאינש לאו אדעתיה **ההוא** דאמר ליה לחבריה "הב לי שית מאה זוזי דמסיקנא בך" א"ל "ולא פרעתיך מאה קבי עפצי

מתניתיו לך מייב. לפרוע: **בעדים הלויתיך.** קס"ד בשעת הלוואה קאי ואמר ליה "לאה שבעדים הלויתיך ואף אתה אל תפרעני אלא בעדים": **דלמא בשעת תביעה קאמר.** כשהבטו בב"ד וזה אומר פרעתיך אמר לו "הלא בעדים הלויתיך, בעדים הוה לך לפורעני" ולא אמר לו כן בשעת הלוואה ומשום הכי פטר ליה ר' יהודה בן בתירא: **אזל פרעיה באפי סהדי אחריני.** וזה אומר עדי שקר הם: **ואיתניסו.** מיד המלוה: **להוי פקדון בידי.** ואיני עליהן אלא אומר חנם שלא קבלתים בתורת פרעון: **כיון דקא מודית.** דקבלתיהו, וזה לא בתורת פקדון מסרם לך, הוי פרעון, ודברים שהיו בלבך חולם דברים: **דיוף ופרע.** אותה הלוואה שזה כופר ודאי לוה אותה באותו היום אבל לאחר זמן פרעיה: **כאומר לא פרעתי דמי.** דכיון דלא לוה לפי דבורו, לא פרע, והרי יש עדים שלוה נאמנין הם על הלוואה ונאמנין נאמנין על הפרעון דהודאת בעל דין כמאה עדים: **דמסיקנא בך.** שאני נושה בך: **לא היו דברים מעולם.** לא פרע לפנינו וזה אומר אם בפניהם שלא בפניהם פרעתיך: **הוחזק כפרן.** ואינו נאמן אפילו בשבועה לומר פרעתיך שלא בפניהם שהרי אמר פרעתיך בפניהם ונמצא שקרן: **כל מלתא דלא רמיא עליה דאינש.** כגון זה שלא היה לו לומר פרעתיך בעדים, שלא אמר לו "זה בשעת הלוואה "בעדים פרע לי" הלכך לא שם לבו לזכור אם בעדים פרע אם שלא בעדים ואמר "בעדים פרעתיך" ולאו אדעתיה ואינו הוחזק כפרן בכך: עפצי

מבנה (מיקום) קושיית שמואל — **תיובתא**

רבינו חננאל

אמר רב יהודה אמר רב אסי המלוה את חבירו בעדים אין צריך לפורעו בעדים. ואם א"ל אל תפרעני אלא בעדים צריך לפורעו בעדים ושמואל אמר יכול לומר לו פרעתיך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים: ואקשינן על שמואל והתנן מנה לי בידך א"ל הן אל תתנהו לי אלא בפני עדים למחר א"ל תנהו לי נתתיו לך חייב מפני שצריך ליתנו לו בעדים: ופריק תנאי היא דתניא בעדים הלויתיך בעדים פרעני כו'. ואסיקנא משמיה דרבא המלוה את חבירו בעדים אין צריך לפורעו בעדים ואם א"ל אל תפרעני אלא בעדים צריך לפורעי בעדים. ואם א"ל פרעתיך בפני פלוני ופלוני והלכו להן במדינת הים אינו*) נאמן: ההוא דאמר ליה לחבריי' כי פרעת לי פרעין בפני ראובן ושמעון דתנו הלכתא אזל פרעיה בפני אחרינא. אמר רבא להכי א"ל ראובן ושמעון כי דלא לידחייה. מסתברא כד טעין פרעתיך באנפי סהדי אחרינו והלכו למדינת הים אבל אי איתנהו ומסהדי דפרעיה. [לא] אמר רבא דלא מהימנו: ירושלמי מנה לי בידך א"ל הן אל תתנהו לי אלא בפני פלוני ופלוני א"ל נתתיו לך בפני פלוני ופלוני. אתא עובדא קמי רבי אמר יבואו פלוני ופלוני ויעידו. הבא לידון בשטר ובחזקה רבי אומר ידון בשטר רשב"ג אומר בחזקה: מעשה בא לפני ר' חייא והורה כרשב"ג**) קשיא דר' אדר' לא קשיא לא רצה רבי אלא לעמוד על אמתת הדבר: המחזיק מהמת אינו ונמצא פסול בטלה החזקה: ההוא דאתא קמיה דרב ושמן על חבריה המיון ושעורין וכוסמין, ואמר ליה המתן עד דינגלג עלך כל מאי דבעי. ובסיפא את משתבע ליה: ההוא דאמר ליה לחבריה כי פרעת לי פרעין באנפי סהדי דתנו הלכתא פרעיה ואיתניסו זוזי אתא לקמיה דרב נחמן א"ל אין קבלתינהו ולאו בתורת פקדון עד דפרעין באנפי דתנו הלכתא: א"ל רב נחמן כיון דקא מודית דקבלתינהו מיניה פרעון הוי מאי בעית לקיומי תנאיה זיל איתיבוהו דהא אנא ורב ששת דתנינן הלכתא וכוליה תלמודא דלפרעך

---

*) כן היתה ג"כ גירסת רש"ל בדברי רבינו אבל הרמ"ם כתב דגרלה מדברי רבינו לקמן דגרס נאמן וע"ש. **) עי' תוס' כאן ד"ה כל מלתא:

מבנה סדנה של תיבות וכפילות

נוסח/מבנה

בי' דרשות בדברי רבא דאנו המלוה את חבירו בעדים אי צריך לפורעו בעדים

מבנה

מסורת הש"ס

כתובות יח ב"ב קע. [קדושין מג:]

[קדושין יג. וש"נ]

*) ר' לחננאל יפיה פירוש שנה

עי' מיי' פט"ו מהלכות מלוה הל"ב דגרים אינו נאמן

כתובות פח. ב"ב.

[נעילה נד:וש"נ]

גליון הש"ס

רש"י ד"ה כיון דקא מודית וכו' ודברים שהיו בלבך. וכ"כ הרא"ש סי' קו אבל בענייני מין מוכן לי דלא אם הוו

עי' מיי' פט"ו מהלכות מלוה הל"ב דגרים

עי' תוס' ד"ה כל מלתא דלא רמיא עליה דאינש לאו אדעתיה. ולפי' הרא"ש לא הוי דברים מעולם. אתו סהדי דאוזיפה ופרעיה אמר רבא אמר כל המאמר לא פרעתי דמי וחייב: **ההוא דא"ל לחבריה** הב לי מאה זוזי דמסיקנא בך. א"ל ולאו פרעתיך בפני פלוני ופלוני אתו פלוני ופלוני ואמרו לא פרעו בפנינו אמר רב ששת הוחזק כפרן. כלומר אם יטענו אח"כ שפרעתי אינו נאמן: רבא אמר כל מלתא דלא רמיא עליה דאינש לאו אדעתיה. פירוש העדים כיון דלא רמיא עליהו לאו אדעתיהו. והן ששכחו **דמענתי דלה מענה היא**: **ההוא** דאמר ליה לחבריה הב לי שית מאה זוזי דמסיק בך' א"ל ולאו פרעתיך ק' קבי עפצי